TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO **TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Bản án số: 640/2017/HS-PT
Ngày 07 tháng 12 năm 2017

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Đặng Quốc Khởi;

Các Thẩm phán: Ông Trương Văn Bình;

Ông Đặng Văn Thành.

- Thư ký phiên tòa: Ông Lê Đỗ Hồng Quân - Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa: Ông Nguyễn Mậu Hưng - Kiểm sát viên.

Ngày 07 tháng 12 năm 2017 tại trụ sở, Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử phúc thẩm công khai vụ án hình sự phúc thẩm thụ lý số: 38/2017/TLPT-HS ngày 06 tháng 3 năm 2017 đối với bị cáo Nguyễn Hữu H; Do có kháng cáo của bị cáo đối với bản án hình sự sơ thẩm số: 06/2017/HSST ngày 20 tháng 01 năm 2017 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Phước.

- *Bị cáo có kháng cáo:* Nguyễn Hữu H, sinh năm 1994 tại Quảng Trị, thường trú tại: thôn HN, xã VL, huyện VL, tỉnh Quảng Trị; tạm trú tại: tổ 5, ấp 6, xã ML, huyện CT, tỉnh Bình Phước; nghề nghiệp: làm thuê; trình độ học vấn: 9/12; con ông Nguyễn Hữu H1 và bà Nguyễn Thị L; tiền án, tiền sự: không; bị tạm giữ tạm giam từ ngày 25/01/2013 cho đến nay. Bị cáo có mặt.

- *Người bào chữa cho bị cáo:*

1. Luật sư Đỗ Hải B – Đoàn Luật sư Thành phố Hồ Chí Minh (có mặt).

2. Luật sư Nguyễn Văn T – Đoàn Luật sư Thành phố Hồ Chí Minh (có mặt).

3. Luật sư Trịnh Bá T1 – Đoàn Luật sư Thành phố Hồ Chí Minh (có mặt).

- *Người bị hại:* Nguyễn Thị H2, sinh ngày 14/11/1998 (có đơn xin xét xử vắng mặt).

- *Người đại diện hợp pháp của người bị hại:* Bà Trần Thị C, sinh năm 1974; Cùng địa chỉ: ấp 4, xã ML, huyện CT, tỉnh Bình Phước (có mặt).

- *Người làm chứng:*

1. NLC1, sinh ngày 26/3/1999; Địa chỉ: Tổ 9, ấp 3, xã ML, huyện CT, tỉnh Bình Phước (vắng mặt).

2. NLC2, sinh năm 1996. Hiện đang giam tại Trại tạm giam Tống Lê Chân (vắng mặt).

3. NLC3, sinh ngày 26/9/1999; Địa chỉ: tổ 7, ấp 4, xã ML, huyện CT, tỉnh Bình Phước (vắng mặt).

4. NLC4, sinh ngày 15/3/1999; Địa chỉ: tổ 7, Ấp 4, xã ML, huyện CT, tỉnh Bình Phước (vắng mặt).

5. NLC5, sinh năm 1988; Địa chỉ: tổ 7, ấp 6, xã ML, huyện CT, tỉnh Bình Phước (vắng mặt).

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo cáo trạng của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bình Phước và Bản án sơ thẩm của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Phước, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Nguyễn Hữu H, NLC2, NLC1, NLC3, NLC4, Nguyễn Thị H2, sinh ngày 14/11/1998 đều trú tại ấp 4, xã ML, huyện CT, tỉnh Bình Phước là bạn bè quen biết nhau.

Khoảng 21 giờ 00 ngày 01/12/2012, nhóm của H đang chơi ở khu vực đường liên xã thuộc ấp 4, xã ML, huyện CT, tại đây H rủ cả nhóm vào vườn cao su của anh NLC5 tại ấp 7, xã MT, huyện CT, nơi Hưng cạo mủ cao su thuê để uống rượu, thì tất cả đồng ý. Ngay lúc này, H nói riêng với NLC1 và NLC2 "rủ tụi nó nhậu rồi Đ... chết mẹ nó đi (ý H nói rủ NLC3, Thị H2 và NLC4 vào lô cao su uống rượu rồi giao cấu)", thì NLC2 gật đầu đồng ý, NLC1 không có phản ứng gì [Bút lục số 142 đến số 146; từ số 206 đến số 212 và từ số 576 đến số 585].

Đến khoảng 22 giờ 30 cùng ngày, sau khi H và NLC1 đi mua rượu và trái cây về, cả nhóm chở nhau trên 02 chiếc xe đạp vào vườn cao su của anh NLC5 ngồi uống rượu. Khoảng 30 phút sau, NLC4 và NLC2 nghỉ uống rồi đi ra ngồi tại gốc cây cao su gần đó nói chuyện. Còn lại NLC3, Thị H2, Ngà và H tiếp tục uống rượu, đến khoảng 00 giờ 30 phút ngày 02/12/2012 thì nghỉ. Tại đây có hai chiếc võng của anh NLC5 để sẵn nên sau khi uống rượu xong, H lấy một chiếc võng buộc vào hai cây cao su và cùng Thị H2 lên võng nằm. NLC1 lấy chiếc võng còn lại buộc vào hai cây cao su khác gần đó và cùng NLC3 ngồi nói chuyện. Khi đang nằm H dùng tay ôm Thị H2 nhưng Thị H2 không đồng ý và đứng dậy bỏ đi đến ngồi tại gốc cây cao su cách khoảng 30m, nên NLC3 đến võng nằm chung với H. Sau đó, NLC1 và NLC4 đi đến chỗ H đang nằm, NLC4 gọi NLC3 dậy đi về nhưng H không cho, nên H và NLC4 cãi nhau. H đứng dậy dùng chân đá một cái vào người NLC4, NLC4 khóc và bỏ đi. NLC2 tháo chiếc võng của H đang nằm đi theo NLC4 rồi buộc võng vào cây cao su cách đó khoảng 26,7m cho NLC4 ngồi nhưng NLC4 không ngồi mà bỏ đi. Lúc này, NLC2 nảy sinh ý định giao cấu với Thị H2, nên quay lại hỏi NLC1 "H2 ở đâu",

NLC1 trả lời "nó say nằm ở đằng kia". NLC2 nói tiếp "mày lại cởi quần nó cho tao", NLC1 không đồng ý nên NLC2 dọa đánh, sợ NLC2 đánh nên NLC1 đi tới chỗ Thị H2 đang ngồi ở cạnh gốc cây cao su, đẩy Thị H2 nằm ngửa xuống đất, kéo quần Thị H2 xuống ngang đầu gối rồi quay lại nói cho NLC2 biết, NLC2 nói NLC1 đi theo NLC2 đến chỗ Thị H2 và nói NLC1 giữ tay Thị H2 để NLC2 giao cấu, Ngà từ chối nên Trí dọa đánh. Vì sợ Trí đánh nên Ngà ngồi đè trên người Thị H2, hai tay NLC1 giữ đè hai tay Thị H2 xuống đất. NLC2 kéo quần Thị H2 ra khỏi chân và cởi quần của NLC2 ra rồi dùng tay cầm dương vật đã cương cứng đưa vào âm hộ của Thị H2 nhưng do Thị H2 giẫy đạp nên NLC2 không đưa dương vật vào được. NLC2 tiếp tục dùng ngón tay trỏ phải móc vào âm hộ của Thị H2, khi thấy tay dính máu, NLC2 đứng dậy mặc lại quần. Lúc này, H đi tìm Thị H2 thì thấy NLC2 đang mặc quần lót, NLC1 đang ngồi đè lên người và giữ tay Thị H2. Thấy vậy, H hỏi NLC2 "Mày chơi (quan hệ tình dục) được chưa", NLC2 trả lời "Chưa chơi được, tao móc thấy máu chảy nên không chơi". H cùng với NLC2 mặc lại quần cho Thị H2 [Bút lục số 123, 127, 129, 132, 134, 135, 136, 139, 140, 154, 158, 162, 171, 196, 199, 200, 204; từ số 206 đến số 212 và số 576 đến số 585]. Sau đó H, NLC2 và NLC1 đi đến chỗ NLC3 và NLC4, thì NLC4 bỏ đi nên NLC2 và NLC1 đạp xe đi tìm, còn H đưa Thị H2 đến nằm trên võng do NLC2 buộc trước đó. Lúc này, anh NLC5 điều khiển xe mô tô vào cạo mủ, nên H mượn xe mô tô của anh NLC5 đi về nhà lấy dao cạo mủ, rồi quay lại vườn cao su cách chỗ Thị H2 nằm khoảng 100m cùng cạo mủ với anh NLC5. Khi NLC2, NLC1 đi tìm gặp NLC4 rồi đưa NLC4 đến chỗ NLC3 đang nằm, còn NLC2 và NLC1 đạp xe đi về. NLC3 và NLC4 đến gọi Thị H2 dậy về, nhưng do Thị H2 say rượu nên NLC3 và NLC4 đi về trước. Đến khoảng 05 giờ cùng ngày NLC3 và NLC4 đạp xe đạp quay lại rẫy chở Thị H2 về nhà.

Sau khi về nhà, Thị H2 do mặc cảm về việc bị xâm hại tình dục, nên khoảng 09 giờ 30 phút, ngày 03/12/2012, Thị H2 lấy thuốc trị bệnh động kinh (có sẵn trong nhà H2) uống tự tử. Sau khi uống, Thị H2 bất tỉnh và được mẹ ruột của Thị H2 là Trần Thị C phát hiện, đưa đến Bệnh viện đa khoa tỉnh Bình Phước cấp cứu, sau khi tỉnh dậy Thị H2 kể lại toàn bộ sự việc bị xâm hại tình dục cho chị C nghe, chị C viết đơn tố cáo đến Công an xã ML, huyện CT, tỉnh Binh Phước.

Giấy chứng nhận thương tích số 589/CN ngày 4/12/2012 của Bệnh viện đa khoa tỉnh Bình Phước kết luận bị hại Thị H2 có những thương tích sau: Âm hộ chưa có gì lạ, màng trinh giãn # 2,5cm, rách cũ ở vị trí 4h và 9h, soi tươi huyết trắng tìm tinh trùng (dương tính).

Tại Biên bản giám định pháp y của Tổ chức giám định pháp y tỉnh Bình Phước số 31/2013/GĐPY ngày 23/01/2013 kết luận: Vùng ngực và đùi không thấy tổn thương, âm hộ không thấy tổn thương, màng trinh giãn đường kính khoảng l,8cm có vết rách ở vị trí 4 giờ và 9 giờ, mép vết rách không bầm tím, không xung huyết. Test thai: âm tính (ngày 23/01/2013); siêu âm phụ khoa: Không thấy bất thường (ngày 17/01/2013) [Bút lục số 81, 81^{A}].

Tại bản án hình sự sơ thẩm số 06/2017/HSST ngày 20 tháng 01 năm 2017 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Phước, đã quyết định:

Tuyên bố bị cáo Nguyễn Hữu H phạm tội "Hiếp dâm trẻ em".

Áp dụng điểm b, g khoản 3, điều 112 Bộ luật hình sư; khoản 2 Điều 46; điểm n khoản 1 Điều 48; Điều 33, 20, 45 của Bộ luật hình sự xử phạt bị cáo Nguyễn Hữu H 20 (Hai mươi) năm tù. Thời hạn tù tính từ ngày bị cáo bị tạm giữ, tạm giam 25/01/2013.

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn quyết định về trách nhiệm dân sự, án phí, áp dụng Luật thi hành án và quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Ngày 02/02/2017, bị cáo Nguyễn Hữu H kháng cáo kêu oan.

Tại phiên tòa bị cáo Nguyễn Hữu H giữ nguyên yêu cầu kháng cáo kêu oan. Bị cáo cho rằng không có xúi giục NLC2, NLC1 hiếp dâm Nguyễn Thị H2 và bị cáo cũng không có quan hệ tình dục với Nguyễn Thị H2 như án sơ thẩm quy kết.

Các luật sư bào chữa cho bị cáo Nguyễn Hữu H cho rằng: Dù bị cáo Nguyễn Hữu H có nói với NLC2, Ngà *"Rủ tụi nó nhậu rồi Đ... chết mẹ nó đi"* thì đấy cũng là câu nói bâng quơ, không ám chỉ đối tượng cụ thể. Hơn nữa lời khai của NLC2 xác định việc NLC2 hiếp dâm Hương không có ai rủ rê, xúi giục cả, chỉ khi thấy Nguyễn Hữu H nằm trên võng ôm NLC3 thì lúc này NLC2 mới nảy sinh ý định giao cấu với Nguyễn Thị H2; đều đó chứng minh rằng câu nói trên của H không phải là rủ rê, xúi giục NLC2 và NLC1 hiếp dâm Nguyễn Thị H2. Hơn nữa cũng không có chứng cứ nào để chứng minh Nguyễn Hữu H là người trực tiếp giao cấu với Nguyễn Thị H2 như Nguyễn Thị H2 đã khai. Do đó đề nghị Hội đồng xét xử tuyên bố Nguyễn Hữu H không phạm tội hiếp dâm.

Quan điểm của Kiểm sát viên sau khi phân tích, đánh giá lời khai của NLC2, NLC1, Nguyễn Thị H2, NLC3, NLC4 có cơ sở kết luận Nguyễn Hữu H phạm tội hiếp dâm đối với Nguyễn Thị H2 với cả hai hành vi: Vừa là hành vi khởi xướng, xúi giục NLC2, NLC1 hiếp dâm Nguyễn Thị H2, vừa trực tiếp giao cấu với Nguyễn Thị H2; Do đó đề nghị không chấp nhận kháng cáo của bị cáo Nguyễn Hữu H, giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Căn cứ vào các chứng cứ, tài liệu đã được thẩm tra tại phiên toà phúc thẩm; Căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên toà, trên cơ sở xem xét toàn diện, đầy đủ tài liệu, chứng cứ, ý kiến của Kiểm sát viên, bị cáo, người bào chữa cho bị cáo và những người tham gia tố tụng khác.

NHẬN ĐỊNH CỦA HỘI ĐỒNG XÉT XỬ

[1] Căn cứ vào lời khai của NLC2, NLC1, lời khai của người bị hại cùng các chứng cứ, tài liệu khác có trong hồ sơ vụ án, đủ cơ sở để kết luận:

Vào khoảng 21 giờ 00 ngày 01/12/2012 Nguyễn Hữu H, NLC2, NLC1, NLC3, NLC4, Nguyễn Thị H2 cùng nhau vui chơi tại khu vực đường liên xã thuộc ấp 4, xã ML, huyện CT. Tại đây Nguyễn Hữu H rủ cả nhóm vào vườn cao

su của anh NLC5 tọa lạc tại ấp 7, xã MT, huyện CT (là nơi Nguyễn Hữu H cạo mủ cao su thuê) để uống rượu, cả nhóm đồng ý.

Ngay lúc này, Nguyễn Hữu H nói riêng với NLC1, NLC2 *"Rủ tụi nó nhậu rồi Đ... chết mẹ nó đi"* thì NLC2 gật đầu đồng ý; còn NLC1 không phản ứng gì.

Do đó, cả nhóm cùng nhau đi vào vườn cao su của anh NLC5 để nhậu cho đến khoảng 00 giờ 30 phút ngày 02/12/2012 thì nghỉ nhậu. Do bị say rượu Nguyễn Thị H2 đi đến gốc cao su gần đó nằm nghỉ thì bị NLC1, NLC2 đi đến thực hiện hành vi câu vật, cởi quần để giao cấu. Lúc này Nguyễn Hữu H nhìn thấy NLC2 đang mặc quần lót thì Nguyễn Hữu H hỏi NLC2 *"Mày chơi nó được không"*.

Sau khi sự việc xảy ra, vì mặc cảm bị xâm hại tình dục nên đến 09 giờ 30 phút ngày 03/12/2012 thì Nguyễn Thị H2 đã uống thuốc tự tử, nhưng được gia đình phát hiện, cứu chữa kịp thời.

[2] Với sự việc xảy ra nêu trên, mặc dù Nguyễn Hữu H không thừa nhận đã có hành vi khởi xướng, xúi giục NLC2, NLC1 thực hiện hành vi hiếp dâm Nguyễn Thị H2; nhưng qua lời khai của NLC2, NLC1 và cả lời khai của Nguyễn Hữu H ở tại phiên tòa sơ và phúc thẩm trước đây, Nguyễn Hữu H cũng thừa nhận chính Nguyễn Hữu H là người khởi xướng đề xuất, rủ cả nhóm vào vườn cao su anh NLC5 nhậu và nói với NLQ2, NLQ1 rằng: *" Rủ tụi nó nhậu rồi Đ... chết mẹ nó đi"*. Hội đồng xét xử nhận thấy câu nói này của Nguyễn Hữu H là có chủ định, mục đích rõ ràng; tụi nó ở đây không ngoài ai khác là NLC3, NLC4, Nguyễn Thị H2; chứ không phải như lời bào chữa của các luật sư cho đó là bâng quơ, không ám chỉ đối tượng.

[3] Thực tế xảy ra, sau khi uống rượu xong thì Nguyễn Hữu H đã thực hiện ý định, bằng hành vi nằm trên võng ôm Nguyễn Thị H2 rồi đến ôm NLC3. Chính hành động này của Nguyễn Hữu H đã tác động thúc đẩy NLC2, NLC1 thực hiện ý định ban đầu mà Hưng đề xuất; nên NLC2, NLC1 tìm đến nơi Nguyễn Thị H2 nằm để thực hiện hành vi đè cởi quần Nguyễn Thị H2 nhằm mục đích giao cấu. Điều đáng lưu ý hơn khi Nguyễn Hữu H nhìn thấy NLC1 đang ngồi đè lên người Nguyễn Thị H2, NLC2 đang kéo chiếc quần lót của Trí thì H hoàn toàn không phản đối mà còn hỏi NLC2 *"Mày chơi nó được không"*, ý nghĩa câu hỏi này, hoàn toàn nằm trong ý định *"Rủ tụi nó nhậu rồi Đ... chết mẹ nó đi"*.

[4] Với những diễn biến, lôgic của sự việc nêu trên đủ cơ sở kết luận NLC2, NLC1 thực hiện hành vi hiếp dâm Nguyễn Thị H2 vào đêm ngày 02/12/2012 tại vườn cao su của anh NLC5 tọa lạc tại ấp 7, xã MT, huyện CT là do sự khởi xướng, sắp xếp của Nguyễn Hữu H. Vì vậy Nguyễn Hữu H là người đồng phạm với hành vi hiếp dâm của NLC2, NLC1 đối với Nguyễn Thị H2. Cho nên bản án hình sự sơ thẩm số 06/2017/HSST ngày 20 tháng 01 năm 2017 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Phước tuyên bố bị cáo Nguyễn Hữu H phạm tội *"Hiếp dâm trẻ em"* theo quy định tại các điểm b, g khoản 3 Điều 112 Bộ luật hình sự là có căn cứ, không oan.

[5] Tuy nhiên, theo bản án sơ thẩm còn quy kết Nguyễn Hữu H ngoài hành vi đồng phạm nêu trên, thì Nguyễn Hữu H còn trực tiếp thực hiện hành vi giao cấu với Nguyễn Thị H2 là không đủ căn cứ để quy buộc; Bởi lẽ lời khai của Nguyễn Thị H2 còn nhiều mâu thuẫn, có lúc cho rằng bị say rượu không biết gì, có lúc thì xác định khi mở mắt ra nhìn thấy H là người giao cấu với H2 dưới đất. Lời khai này càng mâu thuẫn hơn với lời khai của NLC3, NLC4 chỉ nhìn thấy H và Nguyễn Thị H2 nằm trên võng, trong khi Nguyễn Hữu H hoàn toàn không thừa nhận. Do đó không đủ căn cứ để kết luận Nguyễn Hữu H là người đã trực tiếp giao cấu với Nguyễn Thị H2 vào đêm ngày 02/12/2012 như án sơ thẩm đã quy kết.

[6] Như đã phân tích trên, bị cáo Nguyễn Hữu H đã phạm vào tội *"Hiếp dâm trẻ em"* với vai trò đồng phạm là người chủ mưu, khởi xướng, xúi giục người khác thực hiện hành vi phạm tội (mà người đó còn là trẻ em). Như vậy hành vi phạm tội của bị cáo Nguyễn Hữu H là rất nguy hiểm cho xã hội, không những bị cáo phải chịu trách nhiệm hình sự với 2 tình tiết định khung tăng nặng được quy định tại các điểm b, g khoản 3 Điều 112 Bộ luật hình sự, mà còn phải chịu thêm tình tiết tăng nặng theo điểm n khoản 1 Điều 48 Bộ luật hình sự khi lượng hình.

[7] Xét về chế tài hình phạt tại khoản 3 Điều 112 Bộ luật hình sự quy định: mức hình phạt tù từ 20 năm, tù chung thân hoặc tử hình. Như vậy ở bị cáo Nguyễn Hữu H không có tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự, nên Hội đồng xét xử phúc thẩm cũng không có căn cứ nào khác để giảm nhẹ hơn so với mức hình phạt tù 20 năm mà bản án sơ thẩm đã tuyên đối với bị cáo Nguyễn Hữu H, nên cần giữ nguyên bản án sơ thẩm.

[8] Bị cáo Nguyễn Hữu H phải chịu án phí hình sự phúc thẩm theo quy định.

[9] Các phần khác của quyết định bản án hình sự sơ thẩm không bị kháng cáo, kháng nghị đã có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Áp dụng điểm a khoản 2 Điều 248 Bộ luật tố tụng hình sự;

Không chấp nhận kháng cáo của bị cáo Nguyễn Hữu H. Giữ nguyên bản án hình sự sơ thẩm số 06/2017/HSST ngày 20 tháng 01 năm 2017 của Tòa án nhân dân tỉnh Bình Phước.

1. Tuyên bố: Bị cáo Nguyễn Hữu H phạm tội " *Hiếp dâm trẻ em"*

2. Áp dụng điểm b, g khoản 3 Điều 112; khoản 2 Điều 46; điểm n khoản 1 Điều 48; Điều 33, 20, 45 Bộ luật hình sự.

Xử phạt bị cáo Nguyễn Hữu H 20 (Hai mươi) năm tù, thời hạn tù tính từ ngày 25/01/2013.

3. Bị cáo Nguyễn Hữu H phải chịu 200.000 đồng án phí hình sự phúc thẩm.

4. Các phần khác của Quyết định bản án hình sự sơ thẩm do không bị kháng cáo, kháng nghị đã có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

Bản án hình sự phúc thẩm có hiệu lực kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:
- TANDTC;
- VKSND cấp cao tại TP.HCM;
- TAND tỉnh Bình Phước;
- VKSND tỉnh Bình Phước;
- Công an tỉnh Bình Phước;
- Sở Tư pháp tỉnh Bình Phước;
- Cục THADS tỉnh Bình Phước;
- Trại TG Công an tỉnh Bình Phước,"Tống đạt cho BC";
- Bị hại, đại diện bị hại (2);
- Lưu VP. HS, HQ 15b

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA
(Đã ký)

Đặng Quốc Khởi